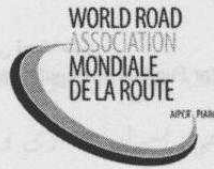

وزارت راه و شهرسازی
سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

دبیرخانه مجمع جهانی راه (پیارک) در ایران

قیمت گذاری، ابزاری برای تأمین مالی و تنظیم مقررات از منظر برابری اجتماعی

این مجموعه ترجمه‌ای است از گزارش تحت عنوان:

PRICING AS A TOOL FOR FUNDING AND REGULATION IN AN EQUITY'S PERSPECTIVE

توجه: هدف از تهیه این گونه مجموعه‌ها، طرح موضوعات تخصصی در قالب انتقال فناوری از طریق نشر منابع تخصصی معتبر می‌باشد. لذا به کلیه بهره‌برداران توصیه می‌گردد جهت کاربرد اعداد و استانداردهای مورد اشاره به اصل منابع مراجعه نمایند. بدیهی است ناشر هیچ گونه مسئولیتی در خصوص پیامدهای سوء ناشی از عدم توجه به توصیه فوق را متقبل نخواهد شد.

عنوان و نام پدیدآور	قیمت گذاری، ابزاری برای تأمین مالی و تنظیم مقررات از منظر برابری اجتماعی / ترجمه و تألیف محمد کاشانی نوین؛ تهیه و تألیف دبیرخانه مجمع جهانی راه (پیارک)؛ [برای] وزارت راه و شهرسازی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای.
مشخصات نشر	تهران: مشق شب، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۸۸ ص: مصور، جدول.
شابک	978-600-8920-01-4
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	کتاب حاضر ترجمه‌ای از گزارشی تحت عنوان «Pricing as a Tool for Funding and regulation in an equity's perspective» می‌باشد.
موضوع	راه‌های عوارضی
موضوع	Toll roads
موضوع	راه‌ها -- امور مالی
موضوع	Roads -- Finance
موضوع	راه‌ها -- جنبه‌های اقتصادی
موضوع	Roads -- Economic aspects
موضوع	مهندسی ترافیک
موضوع	Traffic engineering
شناسه افزوده	کاشانی نوین، محمد، ۱۳۶۵ -، پدیدآور، مترجم
شناسه افزوده	انجمن بین‌المللی دائمی کنگره‌های راه (ایران). دبیرخانه
شناسه افزوده	سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای
رده بندی کنگره	۱۳۰ / ۲ / ۳۶ HE
رده بندی دیویی	۳۸۸.۱۴
شماره کتابشناسی ملی	۵۰۳۰۳۰

مؤسسه انتشاراتی مشق شب

نام کتاب: قیمت گذاری، ابزاری برای تأمین مالی و تنظیم مقررات از منظر برابری اجتماعی
تهیه و تألیف: دبیرخانه مجمع جهانی راه (پیارک)
مشارکت در تهیه، تدوین و اجرا: شرکت مهندسی مشاور آرا طرح و بیان
ترجمه و تألیف: محمد کاشانی نوین
ویرایش فنی: کیوان بمانا
شمارگان: ۳۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۶
چاپ: مشق شب
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۲۰-۰۱-۴

نشانی مرکز نشر و پخش:

تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان قدس، ساختمان آنا تول فرانس (شماره ۳) واحد ۱۱

تلفن تماس: ۱۷ - ۶۶۹۶۲۵۱۶ - ۶۶۴۸۸۸۲۰

www.mashgheshabpub.ir

یادداشت

وزارت راه و شهرسازی به عنوان متولی اصلی صنعت حمل و نقل کشور، نیازمند استفاده از بخش وسیعی از خدمات مهندسی در زمینه طراحی، ساخت، نگهداری و بهره‌برداری از اجزای سیستم حمل و نقل می‌باشد. از این رو ضروری است که دانش فنی مورد نیاز به طور مستمر در اختیار مدیران و کارشناسان مربوطه قرار گرفته تا نیازهای مطالعاتی و تحقیقاتی آنها مرتفع گردد. سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای به عنوان یکی از سازمان‌های زیرمجموعه وزارت راه و شهرسازی در صدد است ضمن شناسایی نیازهای اساسی و انجام تحقیقات علمی - کاربردی در زمینه مسایل فنی حمل و نقل جاده‌ای و همچنین استفاده از آخرین دستاوردها و انجام مبادلات علمی با مجامع و سازمان‌های علمی و تخصصی ذیربط، به رفع این نیازها بپردازد. در همین راستا این سازمان بر آن است تا با تهیه و تدوین مجموعه گزارش‌های تخصصی، دانش فنی مورد نیاز را به شکلی مناسب در اختیار بخش حمل و نقل جاده‌ای و سایر متخصصان قرار دهد.

هدف این گزارش بررسی در خصوص بنیاد برابری اجتماعی در رابطه با قیمت‌گذاری راه می‌باشد. اهداف قیمت‌گذاری راه به طور کلی مربوط به مدیریت تقاضا، افزایش درآمد است و انتخاب ابزار قیمت‌گذاری به هدف بستگی خواهد داشت. با این وجود، هدف هر چه که انتخاب شود، کاربرد قیمت‌گذاری راه اثراتی بر برابری اجتماعی خواهد داشت. اثر نهایی در زمینه برابری اجتماعی برای هر کاربرد قیمت‌گذاری به اثر قیمت‌گذاری انتخاب‌شده، سطوح قیمتی و سیاست‌های جبرانی انتخاب شده بستگی خواهد داشت. اثرات در زمینه برابری اجتماعی خود نیز اثراتی بر پذیرش عمومی قیمت‌گذاری راه دارند. تفکیک و شفاف‌سازی این مسایل، نقش مهمی در پذیرش عمومی و سیاسی قیمت‌گذاری راه دارد. چنانچه مخالفت عمومی و سیاسی از به‌کارگیری این ابزارها جلوگیری کند، هر گونه منافع ناشی از قیمت‌گذاری راه بی‌ربط خواهد بود. این گزارش، مجموعه‌ای از مطالعات موردی و درس‌ها و توصیه‌ها را به عنوان نتیجه‌گیری ارائه می‌کند.

امید است که با تلاش‌های صورت گرفته توسط دبیرخانه مجمع جهانی راه در ایران و مدیرکل محترم دفتر توسعه ایمنی راه و حریم و همکاری افرادی که در تهیه این گزارش ما را یاری رساندند، گامی مؤثر در جهت بهبود برنامه‌ریزی حمل و نقل، حمایت از توسعه پایدار جامعه و شبکه‌های حمل و نقل به ویژه در مراحل بهسازی زیرساخت‌های موجود و همچنین طراحی و ساخت پروژه‌های جدید برداشته شود.

عبداله‌اشم حسن‌نیا

رئیس سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

قیمت‌گذاری، ابزاری برای تأمین مالی و تنظیم مقررات از منظر برابری اجتماعی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	خلاصه مدیریتی.....
۳	مقدمه.....
۵	۱. مفاهیم.....
۷	۲. اهداف.....
۷	۱-۲. اهداف کلی قیمت‌گذاری راه.....
۷	۲-۲. تأمین مالی ساخت و نگهداری راه.....
۸	۲-۳. جلوگیری از انحراف ترافیک.....
۸	۲-۴. سامان‌دهی ترافیک شبانه و ترافیک تعطیلات پایان هفته.....
۸	۲-۵. کاستن از تراکم ترافیک شهر.....
۹	۲-۶. شبکه‌های حمل‌ونقل شهری - قیمت‌گذاری راه‌ها معادل تأمین مالی حمل‌ونقل عمومی.....
۹	۲-۷. قیمت‌گذاری خطوط عبوری ویژه وسایل نقلیه برآشین - بهینه‌سازی منابع.....
۱۱	۳. ابزارها.....
۱۲	۳-۱. مالیات وسیله نقلیه.....
۱۲	۳-۲. مالیات بر سوخت.....
۱۳	۳-۳. ویگنت.....
۱۳	۳-۴. عوارض.....
۱۴	۳-۵. هزینه‌های پارکینگ.....
۱۴	۳-۶. قیمت‌گذاری قطعه ارتباطی / خط عبوری.....
۱۴	۳-۷. قیمت‌گذاری ناحیه‌ای.....
۱۵	۴. اثرات (هزینه‌ها، منافع و تخصیص‌ها).....
۲۳	۵. مسائل برابری اجتماعی و قابلیت پذیرش.....
۲۳	۵-۱. برابری افقی (گروه‌های کاربر - غیر کاربر).....
۲۳	۵-۲. برابری عمودی (متناظر با ابزارهای جاری بودجه‌بندی).....
۲۴	۵-۳. برابری جغرافیایی (نواحی، داخلی - خارجی).....

۲۷	۶. مدل‌های کاربرد.....
۳۱	۷. جنبه‌های ویژه.....
۳۱	۷-۱. عوارض وسایل نقلیه سنگین در کشورهای اروپای مرکزی.....
۳۵	۷-۲. فناوری دریافت عوارض.....
۳۷	۸. آموزه‌ها و پیشنهادها.....
۳۹	پیوست‌ها.....
۳۹	پیوست الف- مطالعات موردی.....
۳۹	۱. اخذ الکترونیک عوارض در اسلواکی.....
۴۱	۲. فنلاند، اخذ مالیات.....
۴۴	۳. سوئد، عوارض ترانزیت.....
۵۰	۴. نروژ، کمربندی‌های عوارض (مطالعه موردی قیمت‌گذاری راه در نروژ).....
۵۴	۵. عوارض در مجارستان گذشته و آینده (مطالعه موردی قیمت‌گذاری راه در مجارستان).....
۵۷	۶. جمهوری چک، عوارض در راه‌های منتخب.....
۶۱	۷- ابتکارات قیمت‌گذاری راه در هلند.....
۷۱	پیوست ب- تعاریف و اصطلاحات.....
۷۱	۱. پیشنهاد چارچوب.....
۷۲	۲. رویکردهای مختلف تعریف اصطلاحات.....
۷۳	۳. تعریف عوارض و مالیات در مقررات اتحادیه اروپا.....
۷۳	۴. تعاریف ملی و سایر تعاریف.....
۷۳	۵. جستجو و بررسی در فرهنگ اصطلاحات پیارک.....